

Motion till riksdagen 2007/08:Fi223

av **Lennart Axelsson (s)**

Rättvisemärkt

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ytterligare åtgärder för att öka användandet av rättvisemärkta produkter.

Motivering

Rättvisemärkt är en etisk och social märkning med fokus på mänskliga rättigheter. När man köper rättvisemärkt bidrar man samtidigt till en bättre tillvaro för både barn och vuxna i de fattigare delarna av världen.

Rättvisemärkt består av en förening och ett bolag. Föreningen har ett tjugotal organisationer som medlemmar. Bolaget utfärdar licenser till svenska företag och ägs av Svenska kyrkan och Landsorganisationen (LO).

Rättvisemärkt har systerorganisationer i 16 länder i Europa, Nordamerika och Japan. De samarbetar inom Fair Trade Labelling Organizations International (FLO) som är det internationella kontrollorganet.

För att en produkt skall få bli rättvisemärkt måste ett antal kriterier vara uppfyllda. Arbetare och odlare skall få skäligt betalt, barnarbete tillåts inte, odlingarna skall vara ekologiska, arbetare skall ha rätt att organisera sig, ingen får diskrimineras på grund av kön, hudfärg eller tro och produkterna skall vara av hög kvalitet.

I Sverige, som har höga ambitioner när det gäller att försöka bidra till en ökad rättvisa runt om i världen, kan man tycka att det borde vara naturligt att alla offentliga verksamheter använde sig av dessa produkter. Nu är det inte alls så. Det är bara att titta på kommunerna. De handlar för totalt cirka 200 miljarder kronor varje år. Tyvärr så är det bara en av tio som ställer sociala och etiska krav i linje med Rättvisemärkt. Därmed missar de alltså en enkel möjlighet att bidra till en bättre värld.

Fel! Okänt namn på

”Det statliga ska givetvis ställa etiska krav när det är möjligt.” Det uttryckte kommun- och finansmarknadsminister Mats Odells politiskt sakkunnige, Daniel Liljeberg, vid ett seminarium i Almedalen. Liljeberg framhöll också att om svenska företag börjar ställa etiska krav kan detta innebära en konkurrensfördel när EU nu börjar driva frågan hårdare.

Landstingen i Västra Götaland har tillsammans med Skåne och Stockholm gått i bräschen för etiska krav i sin upphandling genom att arbeta fram en uppförandekod som då kommer att gälla 55 % av Sjukvårds-Sverige. Det händer alltså en hel del positiva saker, och det är inte bara i Sverige som utvecklingen är positiv för Rättvisemärkt eller Fairtrade som är den internationella beteckningen. Internationellt ökade försäljningen under förra året med hela 41 %. Detta innebär att många fler odlare kan få sälja sina produkter genom Fairtrade och därmed få en bättre livssituation med skäligt betalt och drägliga arbetsförhållanden. 1,4 miljoner odlare och anställda får nu del av Fairtrade.

Trots denna positiva utveckling är det långt kvar innan Rättvisemärkts vision om en världshandel som grundar sig på respekt för mänskliga rättigheter och som främjar en bättre framtid för människa och miljö är uppnådd.

Därför är det viktigt att regeringen tar initiativ för att ytterligare stimulera till ett ökat användande av rättvisemärkta produkter i allmänhet och när det gäller offentliga myndigheter och organisationer i synnerhet.

Stockholm den 26 september 2007

Lennart Axelsson (s)